

Tanken er fri!

by Kamma Overgaard Hansen | Jun 25, 2022 | Prosa | 0 comments

Jean Genet skrev ikke skønlitteratur de sidste årtier af sit liv. Til gengæld formåede den kontroversielle franske forfatter at give stemme og billeder til sin samtids marginaliserede grupper. 36 år efter hans død gløder de såkaldte 'udenomstekster' med en foruroligende aktualitet.

Den evige outsider

"mit forhold til samfundet er skævt. Det er ikke direkte. Det er heller ikke parallelt, for det krydser gennem det, krydser gennem verden, ser den. Det er skævt. Jeg så verden på skrå, og jeg ser den stadig på skrå".

Sådan sagde Jean Genet i et interview med BBC-journalisten Nigel Williams i det sidste år af Genets liv. Interviewet er den sidste tekst i OVO Press' udgivelse *Det kriminelle barn*: et mildest talt varieret udvalg af Genets tekster. Jean Genet, der skabte skandale i 1940'erne med romaner som *Tyvens dagbog*, var nemlig også en habil samfundsdebatør og selvbestaltet reporter fra brændpunkter, som få andre ville eller turde opsøge. Brændpunkter, som måske virkede mindre ufremkommelige for Genet, der selv var et

brændt barn.

Det selvoplevede, det almene og det evigt aktuelle

I deres glimrende forord opridser Rasmus Graff og Morten Chemnitz Genets turbulente biografi, og dén er nødvendig for en Genet-rookie som mig selv. Genets egne erfaringer fra straffeanstalten Mettray, fra Fremmedlegionen, fra livet på gaden og fra forskellige fængsler væves nemlig ind i hans skildringer af Black Panthers-bevægelsen, Rote Armee Fraktion og den palæstinensiske frihedskamp og forlener dem med en mellemmenneskelig forståelse, som er ganske unik.

Genets tekster er skrevet i årene 1949-1986. Alligevel er det påfaldende, hvor aktuelle de virker, når man læser dem i dag. Det er oplagt at tænke på Black Lives Matter-bevægelsen af i dag, når Genet oplister de misforhold, der var mellem omfanget af de straffe, som voldelige hvide politibetjente og medlemmer af Black Panthers blev idømt i start-1970'ernes USA. Svært ikke at blive slået af, hvor uforandret palæstinensernes situation forekommer i dag sammenlignet med Genets beskrivelser fra 1970-72. Og vanskeligt at ignorere lighederne mellem de hierarkier mellem anbragte unge fra underklassen, dysfunktionelle rigmandsbørn og vagter i Mettray, som Genet beskriver, og den aktuelle diskussion om mobbestrukturer på Herlufsholm.

Uvelkomne øjenåbnere

Jean Genet var fængslet i flere perioder af sit liv og stod på et tidspunkt til en livstidsdom, som ganske vist blev omstødt efter pres fra forfatterkolleger og andre intellektuelle. At han foruden at være tyv, desertør og generelt på kant med samfundet ovenikøbet var homoseksuel, før den vestlige verden blev bare tilnærmelsesvis woke, har antageligt bidraget til hans image som upassende. På den anden side er Genet ikke den sidste forfatter, hvis samfundsstridige liv har bidraget til hans popularitet og mytologi – han pegede selv på Oscar Wilde, og i nyere tid kunne vi herhjemme pege på Yahya Hassan.

Jean Genet formåede at sprænge membranen mellem verdens og det franske samfunds facade og skyggesider og mellem (idealet om) individets moral og dets faktiske drifter. Hans tekster satte billeder på begivenheder, som i dag ville blive publiceret som fotoreportager, men som dengang kun sjældent nåede verdenspressen. Om nødvendigt skrev han på papirposer eller i en notesbog fra fængslet. Som Graff og Chemnitz skriver, var Genet vel at mærke "aldrig interesseret i at fremstå som en helt eller et forbillede." I stedet står hans skrifter i dag som et vigtigt vidnesbyrd om den frie, levende og dybt originale tanke, der forhindrer os i at synke tilbage i magelig ignorance, mens andre lider.

Jean Genet *Det kriminelle barn*

Oversat af Morten Chemnitz

OVO Press 2021

245 sider inkl. forord af Rasmus Graff og Morten Chemnitz

Submit a Comment

Your email address will not be published. Required fields are marked *

Comment *

Name *

Email *

Website

Submit Comment

Categories

Artikler (37)

Biografi (6)

Faglitteratur (7)

Fotobog (2)

Grafisk novelle (7)

Ikke kategoriseret (1)

Interview (11)

Litterær begivenhed (1)

Lyrik (111)